

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej **KOMUNIKAT PRASOWY nr 27/12**

Luksemburg, 15 marca 2012 r.

Wyrok w sprawie C-453/10
Jana Pereničová i Vladislav Perenič /
SOS financ spol. s r. o.

Przepisy krajowe mogą przewidywać nieważność zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą umowy zawierającej nieuczciwy warunek, jeśli takie rozwiązanie zapewnia lepszą ochronę konsumenta

Choć co do zasady celem prawa Unii jest jedynie wyeliminowanie nieuczciwych warunków, daje ono jednak państwom członkowskim możliwość zapewnienia konsumentowi ochrony na wyższym poziomie niż ten przewidziany przez to prawo

Dyrektywa 93/13¹ stanowi, że zawarte w umowie z konsumentem nieuczciwe warunki narzucone przez przedsiębiorcę nie są dla tego konsumenta wiążące. Za nieuczciwy należy zaś uznać taki warunek umowny, który, wbrew wymogowi dobrej wiary, powoduje powstanie znaczącej nierównowagi wynikających z umowy praw i obowiązków stron, ze szkodą dla konsumenta. Jednak zawierająca taki warunek umowa w pozostałej części nadal obowiązuje strony, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej tego warunku.

Jana Pereničová i Vladislav Perenič uzyskali od udzielającego kredytów konsumenckich na podstawie umów standardowych podmiotu niebankowego SOS kredyt w wysokości 150 000 SKK (4 979 EUR). Zgodnie z tą umową, kredyt miał zostać spłacony w 32 miesięcznych ratach w wysokości 6 000 SKK (199 EUR), do których należało doliczyć trzydziestą trzecią ratę równą kwocie udzielonego kredytu. Kredytobiorcy mieli zatem zwrócić kwotę 342 000 SKK (11 352 EUR).

Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (RRSO) kredytu – czyli całość ponoszonych przez konsumenta kosztów związanych z jego udzieleniem – podana w umowie wynosiła 48,63%, jednak według obliczeń słowackiego sądu zwracającego się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem prejudycjalnym, stopa ta wynosiła w rzeczywistości 58,76%.

Państwo Pereničovie wnieśli do sądu rejonowego w Preszowie (Okresný súd Prešov, Słowacja) o stwierdzenie, że zawarta przez nich umowa kredytu zawiera szereg nieuczciwych warunków, m.in. nieprawidłowo podaną RRSO, oraz zwrócili się do tego sądu o stwierdzenie nieważności tej umowy w całości.

Słowacki sąd zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy ww. dyrektywa pozwala na stwierdzenie przezeń nieważności umowy konsumenckiej zawierającej nieuczciwe warunki w przypadku, gdy takie rozwiązanie jest bardziej korzystne dla konsumenta. Jak bowiem wyjaśnił ten sąd, w przypadku uznania takiej umowy za nieważną będący jej stroną konsumenci byłiby jedynie zobowiązani do zapłaty wynoszących 9% odsetek za zwłokę, a nie – całości kosztów związanych z udzieleniem kredytu w kwocie znacznie wyższej od tych odsetek.

W wydanym dzisiaj wyroku Trybunał przypomniał w pierwszej kolejności, że cel ww. dyrektywy nie polega na wyeliminowaniu z obrotu wszystkich umów zawierających nieuczciwe warunki, lecz na wyeliminowaniu jedynie zawartych w nich nieuczciwych warunków przy jednoczesnym utrzymaniu w mocy, jeśli jest to możliwe, umowy jako całości.

¹ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. L 95, s. 29).

Następnie, jeśli chodzi o kryteria umożliwiające dokonanie oceny tego, czy dana umowa może rzeczywiście nadal obowiązywać po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków, Trybunał zauważył, że należy zastosować podejście obiektywne, w ramach którego sytuacja jednej ze stron umowy, w niniejszym przypadku konsumenta, nie może zostać uznana za decydujące kryterium rozstrzygające o dalszym losie tej umowy. Dyrektywa ta stoi zatem na przeszkodzie temu, aby przy ocenie kwestii, czy zawierająca jeden lub więcej nieuczciwych warunków umowa może nadal obowiązywać po wyłączeniu z niej tych warunków, brane były pod uwagę jedynie korzystne dla konsumenta skutki unieważnienia owej umowy w całości.

Trybunał stwierdził jednak, że w dyrektywie tej dokonano jedynie częściowej i minimalnej harmonizacji przepisów krajowych dotyczących nieuczciwych warunków umownych, przyznając jednocześnie państwom członkowskim możliwość zapewnienia konsumentom ochrony wyższego stopnia niż ten przewidziany dyrektywą. **Dyrektywa ta nie stoi zatem na przeszkodzie temu, aby państwo członkowskie ustanowiło, z poszanowaniem prawa Unii, przepisy krajowe pozwalające na stwierdzenie nieważności całości umowy, która została zawarta między przedsiębiorcą a konsumentem i zawiera jeden lub więcej nieuczciwych warunków, jeśli takie rozwiązanie zapewnia konsumentowi lepszą ochronę.**

Trybunał odpowiedział wreszcie, że praktykę polegającą na podaniu w umowie kredytu RRSO niższej niż ta stosowana w rzeczywistości należy uznać za wprowadzającą w błąd praktykę handlową w rozumieniu dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych² ze względu na to, że powoduje ona lub może spowodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej transakcji, której inaczej by nie podjął. Choć zdaniem Trybunału jest to jedna z okoliczności, które mogą zostać uwzględnione przy dokonywaniu opartej na tej dyrektywie oceny nieuczciwego charakteru warunków umowy, to jednak nie może ona automatycznie i sama w sobie przesądzać o nieuczciwym charakterze tych warunków. Przed wydaniem rozstrzygnięcia w przedmiocie kwalifikacji rozpatrywanych warunków umownych należy bowiem zbadać wszystkie okoliczności danego przypadku. Podobnie, stwierdzenie nieuczciwego charakteru praktyki handlowej nie ma bezpośredniego wpływu na kwestię tego, czy umowa jest ważna jako całość.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

² Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 149, s. 22).